

Motion till riksdagen 2008/09:C6

**av Siw Wittgren-Ahl m.fl. (s, mp, v)
med anledning av prop. 2008/09:80**

Äktenskapsfrågor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens förslag till lagändring i äktenskapsbalken vad gäller 4 kap. 3 § 3.

Motivering

Den moderatledda regeringen har den 20:e november 2008 överlämnat en lagrådsremiss angående äktenskapsfrågor som bl.a. tar upp förslaget om att ta bort domares skyldighet att förrätta vigslar och partnerskap. Detta förslag ligger nu på riksdagens bord i form av proposition 2008/09:80 Äktenskapsfrågor. Förslaget från regeringen är att lagändringarna ska träda i kraft den 1 maj 2009.

De kommuner som i dag föreslår vigselförrättare och partnerskapsregistrerare som länsstyrelsen förordnar administrerar även deras vigslar. Det är mycket troligt att dessa kommuner kommer att få ta över de vigslar som i dag administreras av domstolarna för att medborgarna ska få samma service som tidigare. I praktiken övervältras därför en statlig uppgift på berörda kommuner. Som exempel kan nämnas att både Stockholm, Göteborg och Malmö administrerar vigslar och partnerskapsregistreringar i ett stort antal. Vad som i dag är en kommunal service blir ett obligatorium.

Förslaget har remissbehandlats men endast SKL har svarat för kommunerna. Ingen av de stora kommunerna har alltså direkt fått komma till tals. I den lagda propositionen har angivits att ändringen inte innebär något större merarbete utan att närmare analysera vad detta medför för de största kommunerna.

Hur rimmar detta med finansieringsprincipen? Finansieringsprincipen omfattar statligt beslutade obligatoriska åtgärder som direkt tar sikte på kommunal verksamhet. Principens innebörd är att kommuner och landsting inte ska behöva höja skatten eller prioritera om annan verksamhet för att finansiera

Fel! Okänt namn på

nya statliga uppgifter. Finansieringsprincipen är grundläggande för de ekonomiska relationerna mellan staten och kommunsektorn och gäller i båda riktningarna.

I utredningens betänkande undersöks sätt på vilket kostnaderna för förändringarna av domares vigselrätt kan hanteras. I 4 kap. 8 § i förslag till ändring i äktenskapsbalken föreslås av utredningen att en avgift ska utgå för vigsel som förrättas av den som länsstyrelsen förordnat till vigselförrättare och att närmare föreskrifter om sådan avgift och betalningen av den meddelas av regeringen. Länsstyrelsen svarar för arvode till vigsel- och partnerskapsförrättare. En föreslagen avgift skulle därför möjligen även täcka den kostnad som kommunen har för administrationen av vigslar, exempelvis genom ett schablonbelopp för varje vigsel som kommunen administrerar. Den moderatledda regeringens proposition berörs inte denna eller andra relaterade frågor.

För att illustrera hur omfattande administrationen för Göteborgs stad är kan nämnas att under 2008 administrerades ca 1 300 vigslar och partnerskapsregistreringar för tio valda förrättare. Göteborgs tingsrätt hade ca 600 vigslar och registreringar och Mölndals tingsrätt, som finns i Göteborg, ca 60 stycken. Det antal som tingsrätterna har torde nu till stor del övergå till Göteborgs stad, som kommer att administrera även dessa.

Det finns, som man kan se av ovan förda resonemang, många frågor som propositionen inte besvarar. Hur påverkas de förtroendevalda kommunala vigselförrättarna av den ökade arbetsbördan? Hur påverkas de stora kommunernas ekonomi? Vad händer med ståndsmässigheten vid de borgerliga vigslarna till följd av det ökade trycket? Ska medborgarna hänvisas till kyrkorummen, som vi i dag via skattsedeln delfinansierar, för att kunna få en anständig inramning till vigseln?

Om föreslagen förändring ska kunna behandlas seriöst av riksdagen kräver det åtminstone en konsekvensanalys och utförlig beskrivning av vilka följder-na kan förväntas bli för de större kommunerna.

Stockholm den 21 januari 2009

Siw Wittgren-Ahl (s)

Börje Vestlund (s)

Eva Olofsson (v)

Max Andersson (mp)